

Teo Delić

NOVOSTI Z JUŽNE MEJE – PREPADNA JAMA

(kat. št. 2566)

Ko me je nekega decembrskega jutra Maja dočakala z vprašanjem, da kaj pa če bi šli za vikend prešteti netopirje v Prepadno jamo, mi – v vsej brezizhodnosti nastale situacije – ni preostalo drugega kot zavrteti z očmi. Seveda sem si skoval čudovite plane, kako bom ravno v tem vikendu *pozorčil* eno Karavanško jamo, a so naenkrat vse ladjice utonile. In seveda sem dal nek generičen pritrdilen odgovor (in za nameček verjetno dodal pripombo o tem, kako je to super ideja glede na to, da že dolgo ni bila na štriku).

In že smo bili na dovozni cesti. Nihče se ni točno spomnil, kam je treba zaviti, a smo imeli s seboj, na srečo, tudi Frenka¹. Ta bi pot našel tudi z zaprtimi očmi, podobno kot Miško iz legendarnega »Ko to tamo peva«. Na hitro smo se preoblekli, da bi riti čim manj zmrzovale v nekajcentimetrskem snegu in opremljevalec je že visel v vhodnem breznu. V preteklih letih smo bili v jami večkrat z namenom štetja prezimujočih netopirjev, a vedno samo v vzhodnem rovu, zato smo se tokrat zapodili v zahodni rov. Prvi, drugi, tretji fiks in počasi sem se spuščal v brezno. A ni šlo prav daleč; vzel sem prekratak štrik in kot salama obvisel 4–5 m nad dnom brezna. Tako sem Maji na hitro razblinil sanje o zahodnem rovu, ona pa si je malce oddahnila, saj bo zaradi tega splezala samo eno in ne dve, nekaj več kot 20 m globoki brezni; vhoda v zahodni in vzhodni rov. Dokler sem se med gobezdanjem vlekel ven iz brezna, je po vhodni vertikali odmeval še en glas – nepričakovano se nam je, v svojem prepoznavnem in zelo odmevnem slogu, pridružil Andrej - Vrtnar.

Štetje netopirjev je potekalo počasi, zato je bil Andrej s čolnom že na jezeru, ostali pa smo šteli speče živali, merili temperaturo itd. Ko sem prišel do jezera, je bil Andrej čisto zaripel, češ da je, nevedoč da je čolnu priložena nekakšna vreča za napihovanje, čoln napihnil z usti. Na drugi strani jezera je en del ekipe pohitel do konca jame, drugi del pa je v ozadju štel netopirje. V vsej zmedi sem na neki točki ostal sam. Poplezal sem na podor in ugotovil, da iz njega ne bo nič, ter se usedel na skalo na dnu podora ob robu popolnoma izsušenega četrtega jezera. Na dnu podora sem našel neko luknjo in se podal na kopanje. Umaknil sem nekaj kamnov in se prebil v nekaj metrov široko dvoranico, katere vhodna stran je bila meter in pol visoka sigasta kopa, po kateri se ob višjem vodostaju zliva voda iz četrtega jezera – a zdaj je bila popolnoma izsušena. V nasprotni steni, v nekakšnem podoru, pa je bila v višini oči odprta reža. Ko sem se ji približal sem imel kaj slišati; bučalo je kot ne vem kaj, nisem se znal odločiti, ali gre za vodni tok ali prostorne galerije. Močno sem upal na vodni

tok. Takoj sem priklical ostale, odzvala sta se Frenk in Andrej. Naslednjo uro sta se po otročje prepirala, kdo bo kopal in brez uspeha, a z vsemi silami, skušala priti čez ožino.

Teden dni kasneje smo se vrnilo z meterskim pajserjem. Malo bolj grdo smo pogledali ožino in skala je že popustila. Veter, ki se ga niti alpske jame ne bi sramovale, nam je trgal gate, črnina pa je vlekla v nadaljevanje. Pred nami se je odprl nekaj metrov širok in prav toliko visok fosilni rov, deloma oblikovan z vodno, deloma s potresno aktivnostjo. Po nekaj več kot 300 m se je zaključil s podorom – mater mu! Po merjenju in združevanju s starim načrtom se je izkazalo, da se je zaključil v istem podoru kot stari rov. Nov rov je vzporeden s starim, le za etažo nižji.

Zato smo v naslednjih mesecih organizirali še nekaj raziskovalno-merilskih akcij v stranske odcepe. Udeležilo se jih je kar nekaj posameznikov – če se ne motim, petnajst. Od Ribniških jamarjev, ki so bili zelo veseli večjih odkritij v njihovi bližini, preko Železničarjev, ki so jamo izjemno lepo fotografsko dokumentirali, do članov »polveteranske« sekcije, ki so naredili »revijalni« sprehod po zasiganih delih. Blatnih delov se slednji, kakopak, niso dotaknili. Neka stalnica pa sta bila David in Ester; na enem od obiskov sva z Davidom uspela Ester nagnati v nek podor, iz katerega se mi je zemlja stalno usuvala v oči. Vse to pod pretvezo, da četudi je vrsto let trenirala plavanje, je njen ramenski obroč še vedno ožji od mojega. Po nehvaležni borbi ji je le uspelo premagati ožino. Po ogledu »nove« dvorane je omenila, da jo spominja na nekaj, kar je že videla, a sva s kolegom tovrstne spomine uspešno zatrla v kali. Ob vrnitvi se je zataknila – gadno. Scenarij je bil že črn. Astro folija, hrana, čakanje pomoči, eventualna reševalna itd. Seveda ji z Davidom nisva dala vedeti, kaj se je vrtelo po najinih glavah, in po dolgotrajni borbi z ožino je pristala poleg naju. Še dobro. Na poti ven naju je Ester na neki točki povabila v kot neke dvorane. Ob obilici pametovanja nam je pokazala prehod, v katerega sva jo poslala – tokrat iz druge, lažje dostopne strani.

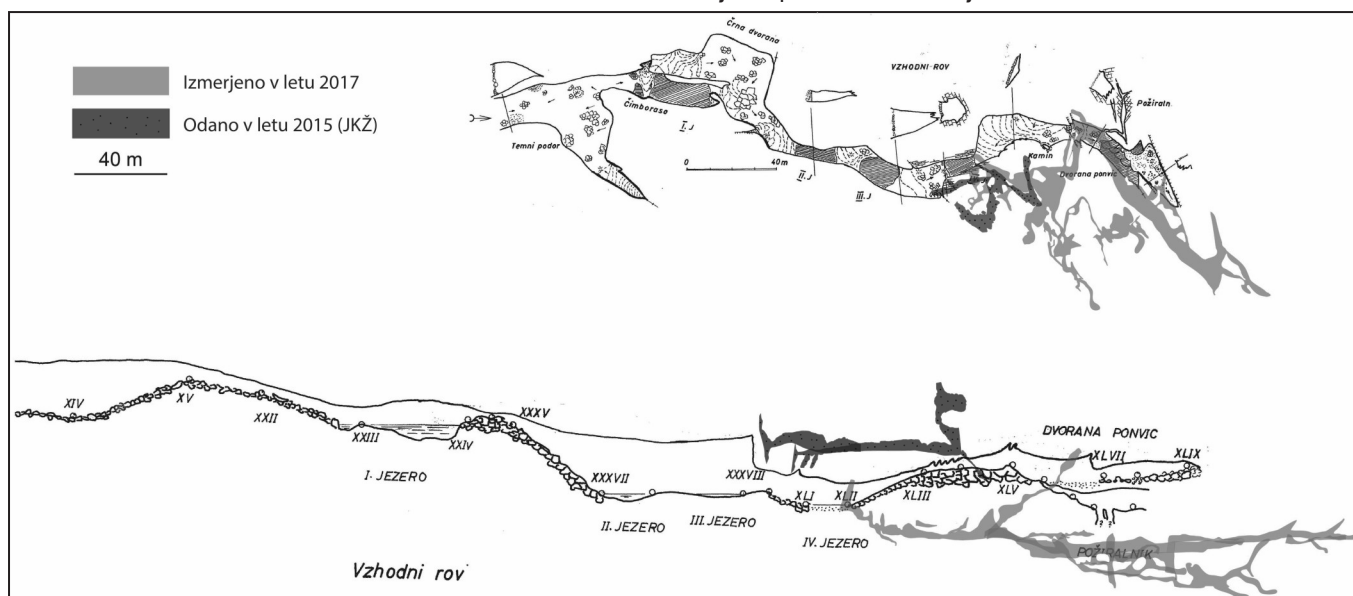
Tako smo v preteklem letu v Prepadni jami namerili 913 m novega poligona. Na enem od obiskov sva s Frenkom pomerila tudi poligon od vhoda v nove dele pa vse tja do previsne točke vhodne vrtače, torej vhoda v jamo. Izkazalo se je, da smo z upoštevanjem novih delov, ki so občutno globlji od starih, jamo poglobili le za pičle 3 m, zato utemeljeno dvomimo v verodostojnost obstoječih meritev. Z upoštevanjem naših meritev in zadnjih meritev Mihe Stauta

1 Franci Kljun, JD Ribnica

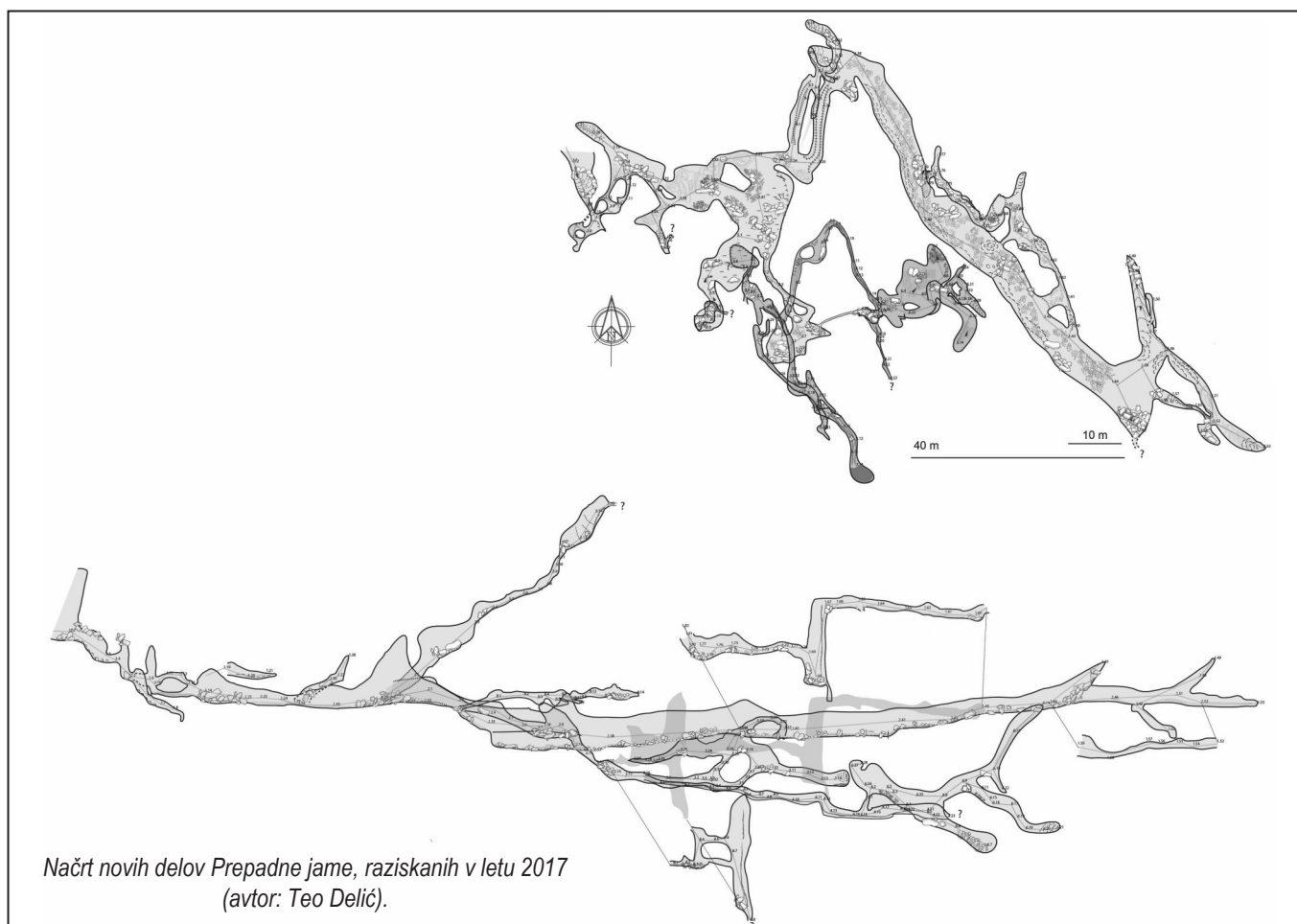
(Jamarski klub Železničar) je poligon Prepadne jame dosegel 2470 m in se s tem povzpел na četrto mesto med dolensjimi jamami. Po dolžini jo v regiji prekašajo le še Podpeška in Podstenjska jama ter Viršnica.

S tem se zgodba o Prepadni jami seveda ne zaključí. V jami še vedno obstaja nekaj odprtih vprašajev. Med trenutno prepoznanimi možnostmi za nadaljevanje največje obeti polagamo v luknjo v končnem podoru novih delov, ter preperelo kamnino, zalito s sigo, v najglobljih delih jame. Seveda je iskanje morebitnega nadaljevanja

bistvenega pomena, sicer raziskovanje postane trivialnega pomena. Dodatno težu iskanju nadaljevanja da tudi 1 km oddaljena Jelovička jama. Ta morfološko – s prostornimi in z vodo zalitimi galerijami – deluje kot naravno, a nekoliko nižje ležeče nadaljevanje Prepadne jame. Osebnostno si predstavljam, da je nekoč, ko je skozi njo drla voda, prav tako izgledala Prepadna jama. V Jelovički jami že nekaj let raziskujejo madžarski potapljači, ki so namerili že skoraj dva kilometra poligona, poravnane v ravnino s Prepadno jamo. Zato ni odveč pomisliti na to, ali bo prej Prepadna jama prišla v Jelovičko jamo ... ali obratno.

Prikaz lege novo odkritih in raziskanih delov Prepadne jame na originalnem načrtu (načrt prevzet po: D. Novak (1963), Prepadna jama pri Suhorju, kat. št. 2566. Naše jame: 30–36).

Načrt novih delov Prepadne jame, raziskanih v letu 2017
(avtor: Teo Delić).